Avslutning av Landskonferanse Friluftsliv

ved Janne Sollie, direktør i Direktoratet fr naturforvaltning

Jeg vil igjen takke for at jeg både fikk åpne og avslutte denne konferansen.
Mitt forsøk på å oppsummere hovedpunktene fra denne meget innholdsrike konferansen har ikke bare vært enkelt. Det har vært så mange viktige momenter, interessante utsagn og "gullkorn"til ettertanke, at det er fort gjort å miste viktige poenger. Så dette utvalget står helt for min egen regning og er gjort ut fra det mitt "utsiktspunkt", sortert i 12 punkter:

Friluftslivets EGENVERDI
og friluftslivets helseverdi er synliggjort gjennom flere eksempler på konferansen.
Dette rommer også poenget med at :
"naturopplevelsen gjør at friluftsliv gir en helsegevinst
i tillegg til helsegevinsten ved fysisk aktivitet".

Natur både gir og er HELSE
Koblingen mellom natur og helse og identitet har kommet veldig godt fram, ikke minst gjennom Benedicte Ingstad utmerkede intervju-undersøkelse på tvers i Norge.

Friluftsliv for ALLE
er et mål som må fastholdes, og innsatsen for å nå det må styrkes. Dette innebærer medvirkning fra alle, også funksjonshemmede, og vil blant annet kreve en universiell utforming ved all tilrettelegging av friluftsarealer.

NATUROPPLEVELSE er en vei til bedret PSYKISK HELSE
De positive sammenhengene mellom friluftsliv og god psykisk helse, og at mentale prosesser blir aktivert ved utøvelse av friluftsliv, er vist av flere og ikke minst gjennom Anette Myrvangs undersøkelse av dette. FRI FRI-prosjektet er også et godt eksempel på dette, og det er et håp om at disse konkrete prosjektene blir piloter som adopteres i hele Norge.

Overskuddsliv i natur med ENKLE midler
er betegnelsen Sigmund Loland gir det tradisjonelle norske friluftslivet. Det har vært flere eksempler og verdidebatter på konferansen, omkring ulike typer friluftsliv, fra det tradisjonelle enkle og utviklingen mot et mer moderne og utstyrskrevende friluftsliv.

Frihet til å lage støy, eller FRIHET til å søke STILLHET
er et spørsmål stilt av Kjell Dahle. Med en økende motorisering av friluftslivet og arealene, er nok dette den verdidebatten som har tatt mest plass på konferansen og skapt den høyeste temperaturen. Kulturforskjeller og følelsemessig involvering gjør dette til et komplekst tema.

Egeninitiert aktivitet = FRILUFTSLIV = eget ansvar.
Både Skaseth og Blom har vist at friluftslivet blir mindre stimulert og at det offentlige tar mindre ansvar for dette enn for idrettens aktivitet som er sterkt organisert.
En kraftsalve fra Skaseth og en etterfølgende debatt utfordret DNT med flere til å bli et tydeligere talerør for dette i tida framover:
"Som en logisk konsekvens av friluftslivets ikke-offentlige karakter, diffuse aktivitetsprofil og oppsplittede organisasjonsliv, er friluftslivet uten et kraftfullt talerør som eventuelt kunne målbære et samfunnsansvar, dvs søke å realisere "en veg til høgare livskvalitet" for alle! Dermed slipper staten og andre offentlige nivå unna en brysom utfordring, og kan fortsette å presentere en retorisk fasade" (Skaseth)
Det som gjør dette så alvorlig er de framtidige konsekvensene av dette, om det fortsetter.

Manglende GRUNNSOSIALISERING og utelæring
Mange har påpekt betydningen for kommende generasjoner av at omfanget av det tradisjonelle friluftslivet reduseres. Store grupper barn fryktes å ikke få muligheten til å komme tidsnok inn i friluftslivet, og ikke erverve seg gode nok friluftslivsvaner, og dermed få redusert livskvalitet og helse i livet sitt. Den alvorlige konsekvensen av dette er visualisert gjennom overskriften "beretningen om et varslet mord". Noen har allerede tatt ansvar, som for eksempel DNTs gjennom ungdomssatsingen T(ung) som skal gi ferdigheter og sosialisering.

Kjennskap skaper OMSORG for natur.
Også en grunn til at grunnlaget må legges tidlig, fordi en lærer best som barn, både gjennom egne erfaringer og opplevelser og gjennom de voksnes holdninger og handlinger.
Som Kofi Annan har uttrykt; "Hvis en lærer å bli i naturen, vil en også gjøre sitt beste for å ta vare på den".

Ny planlov – UTÅLMODIGHET fra friluftslivet.
Flere har stilt spørsmålet om hva en ny planlov vil bety for friluftslivsområdene, som for eksempel strandsone og grøntområder i byer og tettsteder. Vil verdsettingen av friluftslivsarealene bli enda mer positiv i framtida? Hvor mye betyr arealene og tilretteleggingen for utøvelsen og omfanget av deltagelse ?

Behov for STORBYNETTVERK - og sterkere kobling mellom friluftsliv og KULTUR?
Det kom fram flere forslag til å styrke friluftslivsarbeidet og friluftslivets posisjon.
Ulike typer "allianser" og samarbeid, både tradisjonelle og mer utradisjonelle ble nevnt.
Storbyene har mange like utfordringer knyttet til fortetting, blant annet viser resultater at hele 7 prosent av rekreasjonsarealene i byer og tettsteder er nedbygd i perioden 1999-02.
Det kan også være mulig å appellere til nye grupper i befolkningen ved å koble friluftsliv mot kultur og andre "identitetsskapende" og oppbyggende aktiviteter.

Og til slutt:
MOBILISERING og SYNLIGGJØRING
er målet for Friluftslivets år, og dermed en utfordring vi alle deler. Statsskog er en av mange som har tatt denne utfordringen og formulert slagordet "folk opp av sofaen". Vi har bare 7 måneder til dette viktige året starter og sommerferien tar 2 av de månedene. Vi har fått mange oppgaver og gode forslag å følge opp. Vi har alle et ansvar, om enn ulike roller å fylle. Denne konferansen og Friluftslivets år 2005 skal "gjøre en forskjell". Jeg ønsker oss alle lykke til videre!